

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи міжкультурної комунікації

Освітня програма «Англійська мова і література»

Спеціальність 035 Філологія
035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності та результати навчання
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи міжкультурної комунікації
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	Гошилик Наталія Сергіївна
Контактний телефон викладача	0668567909
E-mail викладача	natalia.goshylyk@pnu.edu.ua, gosh_nat@ukr.net
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	понеділок 13.30
2. Анотація до курсу	
<p>Курс “Основи міжкультурної комунікації” покликаний збагатити лінгвістичні і національно-культурні знань спеціалістів-філологів, розширити їх перекладацькі і культурно-комунікативні можливості через комплексне вивчення зв’язку мови з культурою її носіїв.</p> <p>Зміст дисципліни охоплює найбільш проблемні питання дослідження міжкультурних аспектів. Студенти вивчають фахову термінологію, ознайомлюються з основними методами аналізу і вчать їх застосовувати, аналізуючи відповідний матеріал на практичних заняттях. Засвоюючи методіку аналізу матеріалу різного рівня, студенти розвивають навички аналітичного критичного мислення, досліджують специфіку основних елементів міжкультурної комунікації, що передбачає формування у студентів міжкультурної компетенції.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
Збагачення лінгвістичних і національно-культурних знань спеціалістів-філологів, розширення їх перекладацьких і культурно-комунікативних можливостей через комплексне вивчення зв’язку мови з культурою її носіїв.	
4. Компетентності та результати навчання	
<p>4.1. Загальні компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями, необхідними для розвитку особистості та функціонування у суспільстві. • Здатність використовувати різні джерела з метою отримання необхідної інформації. • Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу інформації. • Здатність виявляти, ставити та вирішувати наукові та соціальні проблеми. • Здатність проведення дослідження на належному науково-методичному рівні. • Здатність спілкуватися іноземною та українською мовами у різних соціальних ситуаціях. • Здатність працювати в команді та автономно. • Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. • Усвідомлення принципів академічної доброчесності. <p>4.2. Фахові компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність аналізувати процеси взаємодії мови та різного роду позамовних чинників. • Здатність використовувати у професійній діяльності знання про мову як засіб накопичення та передачі із покоління в покоління суспільно-історичного досвіду її носіїв при викладанні англійської мови у закладах загальної середньої освіти. • Здатність розрізняти соціокультурні компоненти мови та визначати їх вплив на процес комунікації. • Здатність успішно застосовувати на практиці засвоєні лінгвістичні та культурологічні знання. 	

- Здатність орієнтуватися в ситуації міжкультурного спілкування.
- Здатність враховувати особливості мислення носіїв іноземної мови.
- Здатність досягати комунікативної мети.

4.3. Результати навчання

- Вільно спілкуватися з професійних питань з фахівцями та нефахівцями державною та англійською мовами, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- Ефективно працювати з інформацією: збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення, використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- Використовувати набуті теоретичні знання про мову як засіб накопичення та передачі із покоління в покоління суспільно-історичного досвіду її носіїв у практичному курсі англійської мови та у подальшому викладанні англійської мови у закладах загальної середньої освіти.
- Розуміти процеси відображення у мові історичних, соціальних, економічних, культурних особливостей життя народу-носія мови.
- Сприймати мову як частину національної спадщини народу.
- Здійснювати комплексні дії, працювати над проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі міжкультурної комунікації, приймати рішення у непередбачуваних умовах.
- Вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- Організувати ділову комунікацію.
- Брати участь у наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.
- Підвищувати свою міжкультурну компетентність протягом усього життя.
- Дотримуватися правил академічної доброчесності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
7	035 Філологія	4	В

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцін ки	Термін виконання
Тема 1. Сутність міжкультурної комунікації. 1.Етапи розвитку комунікації.	лекція- дискусія, практичне заняття	2, 5, 9, 10	4 год (2 год. лекц., 2 год. практ.) Перегляд презентації, дискусія.	5	вересень

<p>Тема 2. Міжкультурна компетенція як засіб попередження міжкультурного шоку.</p> <p>1. Складові комунікативної і міжкультурної компетенцій.</p> <p>2. Культурний шок.</p>	<p>лекція-дискусія, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1, 3, 8, 10</p>	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Розкрийте сутність міжкультурної комунікації.</p> <p>2. Еволюція комунікації.</p> <p>6 год (4 год. лекц., 2 год. практ.)</p> <p>Перегляд презентації, дискусія.</p> <p>Практичні завдання:</p> <p>1. Розкрийте сутність міжкультурної компетенції.</p> <p>2. Обґрунтуйте чинники, що впливають на розвиток міжкультурної компетенції.</p> <p>3. Проаналізуйте приклади верблізації культурного шоку.</p>	<p>5</p>	<p>вересень</p>
<p>Тема 2. Вербальні аспекти міжкультурної комунікації.</p> <p>1. Міжкультурні аспекти культури.</p> <p>2. Індивідуалізм та колективізм.</p>	<p>лекція-дискусія, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1, 3, 5, 11</p>	<p>6 год (4 год. лекц., 2 год. практ.)</p> <p>Перегляд презентації, дискусія.</p> <p>Практичні завдання:</p> <p>1. Який зв'язок мови і культури?</p> <p>2. Назвіть приклади країн, де переважає колективна та індивідуальна культури.</p>	<p>5</p>	<p>жовтень</p>
<p>Тема 3. Невербальні</p>		<p>2, 4, 5, 8</p>	<p>6 год (4 год. лекц.,</p>	<p>5</p>	<p>жовтень</p>

<p>стратегії в міжкультурній комунікації. 1. Значення невербального у комунікації. 2. Види невербальної комунікації.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>		<p>2 год. практи.) Перегляд презентації, дискусія. Практичні завдання: 1. Проблема розмежування вербального та невербального у комунікації. 2. Відмінність невербального у різних культурах.</p>		
<p>Тема 4. Невербальні стратегії в міжкультурній комунікації.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>5, 6, 7, 8, 13</p>	<p>6 год (4 год. лекц., 2 год. практи.) Перегляд презентації, дискусія. Практичні завдання:</p>	<p>5</p>	<p>листопад</p>
<p>Тема 5. Комунікативний збій у міжкультурній комунікації. Його причини та наслідки. Соціокультурна коректність та міжкультур-на комунікація.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>6, 9, 10, 12</p>	<p>8 год (6 год. лекц., 2 год. практи.) Перегляд презентації, дискусія. Практичні завдання: 1. Проаналізувати ситуації і визначити причини комунікативного збою. 2. Приклади соціокультурної коректності.</p>		<p>листопад</p>

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. По закінченні курсу студенти отримують залік на підставі оцінок, отриманих на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку студент/студентка може отримати, відвідуючи практичні заняття – 50 балів, яка розраховується як подвоєна сума балів отриманих на 5-ох практичних заняттях.</p>
--	--

	Передбачена також підсумкова контрольна робота (тест), за яку студент/студентка може отримати максимально 25 балів. Індивідуальне дослідницьке завдання оцінюється у 25 балів. Максимальна оцінка за залік – 100 балів.
Вимоги до індивідуального дослідного завдання	Вимоги до оформлення реферату з навчальної дисципліни “Основи міжкультурної комунікації”: <ul style="list-style-type: none"> o мова дослідження – українська; o обсяг роботи – не менше 15 сторінок; o стандарти – текст повинен бути набраний у текстовому редакторі WORD; формат листка – А4; шрифт – Times New Roman; кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5 пт; поля сторінок: ліве – 3 см, праве – 1 см, верхнє та нижнє – 2 см; o структура роботи – титульна сторінка, зміст, вступ, мінімум два питання (теоретичний і практичний аспекти дослідження), висновки, список використаної літератури; o при нумерації сторінок враховується титульний аркуш; номери проставляються з другої сторінки (ЗМІСТ) у правому верхньому куті; o покликання у тексті вміщуються у квадратні дужки [1, 56], де перша цифра вказує на порядковий номер джерела у списку використаної літератури, а друга – на сторінку цитованої праці.
Вимоги до письмової роботи	Підсумкова контрольна робота базується на матеріалі, який був розглянутий на усіх лекціях та практичних заняттях. Контрольна робота проводиться у вигляді тесту на 25 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал.
Практичні заняття	Оцінюється робота на усіх 5 заняттях упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку студент/студентка може отримати на заняттях – 50. Сума балів за практичні заняття розраховується шляхом виведення суми балів, отриманих на практичних заняттях з ваговим коефіцієнтом 2.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.
7. Політика курсу	
<p>Курс читається англійською мовою.</p> <p>Максимальна сума балів, яка присвоюється студентові/студентці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань (50), індивідуальне дослідницьке завдання (25) та підсумкове тестування (25).</p> <p>При виставленні підсумкового балу обов’язково враховується присутність студента/студентки на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента/студентки під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.</p> <p>Студент/студентка має право відпрацювати пропущені практичні заняття у письмовій формі.</p>	

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю № 2.

На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять.

8. Рекомендована література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. – К.: Академія, 2004. (бібліотека ПНУ)
2. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації. – К.: Довіра, 2007. (бібліотека ПНУ)
3. Дейк Т.А., ван. Язык. Познание. Коммуникация. – М.: Прогресс, 1989. (бібліотека ПНУ)
4. Леонтович О.А. Введение в межкультурную коммуникацию. – М.: Гнозис, 2007. (бібліотека ПНУ)
5. Тер-Минасова С.Г. Язык и межкультурная коммуникация: Учеб. пособие. – М.: Слово, 2000. (бібліотека ПНУ)
6. A Glossary of Intercultural Communication / уклад. Гошилик В.Б., Гошилик Н.С. – Івано-Франківськ, 2010. (бібліотека ПНУ)
7. Darla K. Deardorff, Raleigh INTERCULTURAL COMPETENCE MODEL, “The Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States”, North Carolina State University, 2004 (бібліотека ПНУ)
8. Kalervo Oberg. Cultural Shock: Adjustment to New Cultural Environments. 1960; Volume: 7; 177-182. (бібліотека ПНУ)
9. Intrapersonal and Interpersonal Communication. Tasks. (бібліотека ПНУ)
10. D. Matsumoto Culture and Nonverbal Behavior, San Francisco State University, Handbook of nonverbal ommunication. Thousand Oaks, CA: Sage. (бібліотека ПНУ)
11. Culture Matters. The Peace Corps Cross-Cultural Workbook. (бібліотека ПНУ)
12. Philip R. Harris, Ph.D., Robert T. Moran, Ph.D., Sarah V. Moran, M.A. Managing Cultural Differences: Global Leadership Strategies for the 21st Century, Sixth Edition. (бібліотека ПНУ)
13. Speech Communication Resource Center [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://college.cengage.com/communication/resources/students/speech/speech com_res_links.html](http://college.cengage.com/communication/resources/students/speech/speech_com_res_links.html)

Викладач Гошилик Н. С.